

DEVET ZA ENEGA

BANČNI KREDITI, 3 MAKSIME GOSPODARSKEGA
RAZVOJA IN PROJEKT BICIKELJ

BERNARD NEŽMAH

Pred časom so v NLB napovedali, da bodo zaradi izgub v prihodnosti odpustili nekaj sto bančnih uslužbencev. A kaj je privedlo, da bo ta mala armada ljudi ostala brez službe? Časnik »Večer« je razkril, da je največja slovenska banka leta 2007 dodelila srbskemu podjetju »Agroživ« za več kot 60 milijonov kreditov. »Mastermind« NLB je namreč po temeljiti analizi presodil, da bo ta posel za banko več kot plodonosen. Ekipa »Agroživa« se je med tem znašla v zaporu, podjetje pa šlo v stečaj, saj naj bi uprava prirejala lažne podatke, ki naj bi kazali, da so lukrativna firma, čeravno je njihova današnja vrednost vsega dobrih 10 milijonov evrov.

Po objavi v medijih so se zganili slovenski preiskovalni organi, nekaj besed je spregovorilo celo vodstvo NLB. Toda, kaj je realnost poslovanja nacionalne banke, ki ji je vlada ravnokar dodelila za 240 milijonov evrov? Proračun in z njim državljani tako krijejo enormne izgube, ki so nastale zavoljo zgrešenih potez bančnega vodstva, posledice pa bodo čutile stotine odpuščenih delavcev v banki. Kaj pa vodstvo NLB?

Tedanje je bilo za odlično vodenje nagrajeno s po milijonom nagrade, ki so ga pospravili člani uprave z razpitim MARJANOM KRAMARJEM na čelu. Finančna palica bo zaradi zgrešenih kreditnih odločitev najvišjih bančnih upravnikov tolkla po nižjih bančnih uradnikih in davkoplačevalcih. Hišna pravila NLB pa varujejo povzročitelje škandalozno slabega vodenja. To je sporočilo sodobne Slovenije!?!?!?!?!?

V letih po osamosvojitvi je kot prva maksima gospodarskega razvoja vladala krilatica, da morajo biti menedžerji sanjsko plačani, če hočemo, da bodo podjetja doživela razcvet. Rezultat: bogovsko plačilo je pripeljalo do nasprotnega.

K tej temeljni maksimi se danes dodaja še druga maksima - za gospodarski razvoj je predpogoj prožen trg delovne sile, kar pomeni, da rabimo zakonodajo, ki bo omogočala lažje odpuščanje delavcev. A kaj nam zagotavlja, da ta maksima drži? Kdo je njen avtor in kaj je zastavil, če se izkaže za napačno? Nič. zatorej je racionalen zgolj sindikalni upor zoper tovrstne zakonske spremembe.

Tretja maksima, ki je tudi že več kot desetletje na delu, je pokazala svojo temno stran denimo pri usodi »Fructala«. Tega nekoč paradnega kornja sadnih sokov, ki se je odlikoval kot precej

»naravni« proizvajalec sadnih pijač, zdaj prodaja lastnik »Pivovarna Laško«. Na racionalno utemeljenem strahu se je organizirala lokalna skupnost v Ajdovščini, ki si prizadeva osnovati domači konzorcij posameznikov, krajevnih podjetij in kmetov, ki bi postali večji skupinski lastnik. Strah pač predvideva možnost, da potencialni kupec začne v tovarno voziti surovine iz drugih dežel, kar pomeni najmanj kolaps lokalnih pridelovalcev sadja.

Toda, kako je prišlo do te nove realnosti, ko je lastnik velikih podjetij ena sama korporacija? Ta ima danes v lasti tudi časnika »Delo« in »Večer«.

Slovenska politika se je v devetdesetih postavljala, da vodi najboljšo obliko privatizacije, ko so delničarji postali številni posamezniki in ne deset družin kot na Hrvaškem, peščica oligarhov kot v Rusiji in ne tuje multinacionalke kot na Madžarskem. A vsa zakonodaja in sistemski ukrepi so spodbujali prodaje malih delničarjev, posebej cenjeno dejanje so bile njihove prisilne »iztisnitve«. Tretja maksima je tako napredek povezovala z umikom množice delničarjev v korist peščice ali celo enega samega.

Politični saldo je zdesetkanje malih delničarjev, ljudem tako niti v sanjah več ne pade na pamet, da bi sodelovali pri nakupu novih delnic, kar sta drastično pokazala poskusa dokapitalizacij v »Gorenju« in v NLB.

In sorodna zgodba je tudi zakon o malem delu. Vladna stran agitira s podobo študentskih servi-

sov, ki bajno služijo na račun študentskega dela. OK, to je res problem, toda zakaj ne spremeniti zakonodaje o študentskem delu? Vlada je sprejela zakon, ki vpeljuje kategorijo malega dela, ki pomeni krepko degradacijo pravic delavcev napram sedanji obliki rednih zaposlitev. Približno tako, kot če bi vlada obtoževala banke, da imajo previsoke obresti, in bi rešitev problema našla v ukinitvi bank, ki bi jih zamenjala s sistemom za drug.

Na videz povsem drugače se je lotil zastrupljana zraka ljubljanski mestni glavar. V prihodnjih mesecih bo v Ljubljani v projektu »BicikelJ« na voljo 300 mestnih koles, ki bodo na voljo prebivalstvu. Ideja je sicer skregana z demokratičnostjo, zakaj mreža izposojevalnic bo delovala le v ozkem mestnem krogu, npr. v Šiški samo do kina, na Viču le do »Ilirije«. Mestni projekt torej, ki ne bo veljal za vse mestne četrti, temveč le za izbrane.

Toda še večje čudo je njegov finančni del: od kod se bo financiral?

Dobrih 50 tisočakov bo prispevala občina, medtem ko bo partner »Europlakat« prispeval 1,8 milijona, nato pa še vsako leto po 900 tisoč za vzdrževanje mreže. Darilo SVETEGA MIKLAVŽA? Nasprotno, zadaj je preprost posel: »Europlakat« bo za ta denar dobil 140 lokacij, na katerih bo 15 let postavljaj velike reklamne panoje.

Do tu se zdi stvar še kar racionalna, toda poglejmo podrobnosti. Gre za 300 koles, vzemimo, da so bolj robate in kvalitetne izdelave in da veljajo pri nakupu na veliko po tisoč evrov. 300 tisoč evrov je torej približna investicija v kolesa. Da pa bi ta mreža sploh stekla, je potrebno še 1,8 milijona za vzpostavitev sistema.

Zdaj pa pozor! - Da bi zagnali sistem, bodo na vsako izposojeno kolo investirali vsoto, s katero bi lahko kupili še šest dodatnih koles, torej vrednost 1.800 koles. In če gremo še korak naprej: da bi delovala mreža 300 koles, bo treba vsako leto dodati še 900 tisoč evrov, kar je znesek v višini nakupa 900 koles. V prvem letu bo torej za idejo uporabe 300 koles, investirana še vsota enaka ceni 2.700 koles. Skratka, župan ZORAN JANKOVIČ vpeljuje sistem, kjer bo za pogon nega kolesa potrebna vrednost devetih koles!!!!?

Kdo izmed meščanov bi za to, da bi se začel voziti s kolesom, plačal ceno devetih biciklov?

×